

II. ANALIZA SWOT

Klasycznym narzędziem, stosowanym od wielu lat w analizie strategicznej, jest zestawienie mocnych i słabych stron analizowanego podmiotu (w tym przypadku gminy) oraz określenie jego szans i zagrożeń rozwojowych. Nazwa SWOT pochodzi z języka angielskiego i oznacza: S – Strengths (silne strony), W – Weaknesses (słabości), O - Opportunities (możliwości), T – Threats (zagrożenia). Przyjęta metoda pozwala na zebranie i uszeregowanie informacji o potencjale rozwojowym gminy oraz o dostrzeganych barierach. Zwraca jednocześnie uwagę na pojawiające się zewnętrzne szanse i zagrożenia. Analiza wykonana została na podstawie danych zaprezentowanych w Rozdziale I niniejszej strategii.

W ramach analizy SWOT skoncentrowano się na ocenie wewnętrznych zasobów gminy, jej atutów i problemów, przyjmując z definicji zewnętrzne ograniczenia związane obowiązującym w Polsce systemem legislacyjnym, poziomem rozwoju gospodarczego czy też stanem finansów publicznych.

Analizie poddano cztery najważniejsze obszary działalności gminy:

- ▶ gospodarkę i rolnictwo,
- ▶ ochronę środowiska, gospodarkę wodną i zagospodarowanie przestrzeni,
- ▶ infrastrukturę komunikacyjną i telekomunikacyjną ,
- ▶ infrastrukturę społeczną (oświata, kultura, wychowanie i sport, zdrowie, pomoc społeczna i bezpieczeństwo publiczne).

Analiza SWOT została opracowana przy zaangażowaniu specjalistów i ekspertów zewnętrznych, pracowników administracji publicznej w Gminie oraz samych mieszkańców poprzez konsultacje społeczne dokumentu. Koordynatorem prac była firma zewnętrzna, która zajmuje się sporządzaniem strategii. Pracownicy tej firmy wraz z pracownikami Urzędu Gminy dokonali identyfikacji podstawowych barier rozwoju Gminy oraz jej mocnych stron mogących mieć wpływ na perspektywiczny rozwój obszaru. Następnie wstępnie przygotowana analiza SWOT została zaprezentowana mieszkańcom i liderom społecznym na konsultacjach, które odbyły się w siedzibie Urzędu Gminy Bestwina. Ponadto analiza SWOT (wraz z proponowanymi celami głównymi oraz zadaniami) była dostępna na stronie

internetowej gminy, gdzie każdy z mieszkańców miał możliwość wyrazić swoją opinię.

W wyniku konsultacji potwierdzone zostały następujące kwestie:

- ▶ priorytetowym zadaniem dla Gminy powinna być budowa systemu kanalizacji,
- ▶ szansą dla gminy jest rozwój funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych na bazie dostępnych zasobów przestrzennych, przyrodniczych, krajobrazowych,
- ▶ atrakcyjne walory gminy sprzyjają rozwojowi funkcji osadniczych,
- ▶ jakość infrastruktury drogowej jest niezadowalająca,
- ▶ konieczne jest poprawienie jakości infrastruktury sportowej, szczególnie znajdującej się w użytkowaniu klubów sportowych,
- ▶ występuje konieczność dalszej promocji gminy poprzez rozwój sportów wodnych na akwenach wodnych w Kaniowie.

Ponadto na konsultacjach społecznych mieszkańcy zwrócili uwagę na następujące zagadnienia, które nie były ujęte w prezentowanej analizie SWOT:

- ▶ brak przetwórstwa rolno-spożywczego na terenie gminy,
- ▶ niewystarczająca ochrona własnego ujęcia wody,
- ▶ nieprzystosowanie dróg na terenie gminy do ciężkiego transportu (samochody ciężarowe obsługujące żwirownię w Kaniowie),
- ▶ brak mostów na rzece Wiśle i Białce w kontekście nasilającego się transportu ciężkiego w gminie,
- ▶ brak połączeń drogowych dla transportu ciężkiego w kierunku Bielsko-Biała, Czechowice-Dziedzice (propozycja rozwiązania problemu: połączenie drogi DK1 z S1),
- ▶ planowane powstanie międzygminnego związku transportu autobusowego,
- ▶ rozwój terenów rekreacyjno-sportowych w Janowicach,
- ▶ ograniczona powierzchnia ekspozycyjna Muzeum Regionalnego w Bestwinie,
- ▶ niedostateczna liczba atrakcyjnych obiektów dla młodzieży (np. skate park).

Poniżej zaprezentowana została analiza SWOT Gminy Bestwina, która uwzględnia wybrane sugestie i propozycje mieszkańców.

GOSPODARKA I ROLNICTWO	
Mocne strony	
1.	Dobre położenie w pobliżu dużych aglomeracji miejskich i gospodarczych, w pobliżu gór, rzek i zbiorników wodnych, stanowiących atrakcyjne walory krajobrazowe, w niewielkiej odległości od przejść granicznych.
2.	Wartościowy potencjał ludzki – uczciwi i rzetelni mieszkańcy, zaangażowani w sprawy gminy i jej rozwoju.
3.	Funkcjonowanie na terenie gminy wielu znanych i dobrze prosperujących firm produkcyjnych i usługowych.
4.	Zdywersyfikowana działalność gospodarcza i zróżnicowana struktura branżowa.
5.	Atrakcyjne warunki krajobrazowo-przyrodnicze sprzyjające rozwojowi różnych form turystyki, rekreacji, wypoczynku i związanej z nimi działalności gospodarczej (hotele, gastronomia).
6.	Możliwości zagospodarowania zasobów naturalnych i przestrzeni na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, usługowo-produkcyjne.
Słabe strony	
1.	Rozdrobnienie rolnictwa i mała liczba gospodarstw specjalistycznych
2.	Obserwowana tendencja zmniejszania się liczby gospodarstw rolnych i gruntów rolnych
3.	Zróżnicowanie poziomu rozwoju poszczególnych sołectw
4.	Brak efektywnego lokalnego lobby
5.	Brak infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej (basen, ścieżki rowerowe, kąpielisko, zaplecze noclegowo-gastronomiczne)
6.	Niski potencjał rozwojowy mikroprzedsiębiorstw, stanowiących większość w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych
8.	Brak przetwórstwa rolno-spożywczego
9.	Konflikty pomiędzy mieszkańcami a przedsiębiorstwami działającymi na terenie gminy
10.	Nieprzystosowanie dróg na terenie gminy do ciężkiego transportu (samochody ciężarowe obsługujące zwirownię w Kaniowie)
Szanse	
1.	Wysoki potencjał inwestycyjny regionu
2.	Ożywienie gospodarcze w regionie
3.	Powstanie Parku Technologii Lotniczej
4.	Rozwój wyspecjalizowanej ekologicznej produkcji rolnej i rybnej
5.	Rozwój nieuciążliwej produkcji i usług – w oparciu o lepsze wykorzystanie

	posiadanych zasobów oraz w kooperacji z sąsiednimi obszarami
6.	Rozwój infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej dla potrzeb mieszkańców Gminy i turystów
7.	Zaoferowanie atrakcyjnych terenów na cele budownictwa mieszkaniowego (w tym także dla firm deweloperskich)
8.	Bardziej efektywna promocja gminy i jej oferty gospodarczej i rekreacyjno-wypoczynkowej w regionie
9.	Rozwój agroturystyki w oparciu o infrastrukturę rekreacyjno-wypoczynkową (oferta dla wędkarzy, wodniaków)
10.	Rozwój przedsiębiorczości opartej o rekreację, sport i wypoczynek na bazie zrewitalizowanych terenów byłej żwirowni w Kaniowie
11.	Organizacja ciekawych imprez kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych promujących Gminę (Dni Powiatu Bielskiego, zawody kajak polo, Święto Karpią Polskiego, Dni Gminy Bestwina, Przegląd Orkiestr Dętych)
12.	Dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji rozwojowych dla podmiotów gospodarczych i jednostek samorządu terytorialnego
13.	Dostęp do programów transgranicznych i możliwość nawiązania współpracy międzynarodowej, dzięki włączeniu Gminy Bestwina do Euroregionu
14.	Powstanie drogi ekspresowej S1 Bielsko-Biała – Kosztowy
15.	Planowane powstanie ścieżki rowerowej Wisła – Kraków
16.	Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego
17.	Dalsza promocja gminy na zewnątrz
Zagrożenia	
1.	Brak odpowiednich instrumentów polityki rolnej pozwalających na zwiększenie opłacalności mniejszych gospodarstw rolnych
2.	Emigracja wykształconych i przedsiębiorczych młodych ludzi za granicę lub do większych miast
3.	Wysoki poziom fiskalizmu i skomplikowane procedury prowadzenia działalności gospodarczej
4.	Stale zwiększające się obciążenia firm (np. ZUS)
5.	Niekorzystny wizerunek województwa śląskiego w kraju i za granicą jako obszaru zagrożenia ekologicznego i nieatrakcyjnego kulturowo
6.	Zagrożenie walorów osadniczych gminy w związku z planowaną budową drogi ekspresowej S1
7.	Ucieczka firm w inne regiony kraju w poszukiwaniu odbiorców oferowanych usług i produktów.

OCHRONA ŚRODOWISKA I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI

Mocne strony

1. Atrakcyjne walory naturalne – stosunkowo czyste ekologicznie środowisko: gleby, lasy, woda.
2. Występowanie atrakcyjnych warunków krajobrazowo – przyrodniczych w bliskiej odległości od osadnictwa
3. Zróżnicowanie przyrodniczo-krajobrazowe
4. Duży stopień lesistości terenu oraz powierzchni obszarów zielonych na terenie Gminy
5. Dostępność terenów pod budownictwo mieszkaniowe
6. Własne ujęcie wody
7. Występowanie w Gminie atrakcyjnych terenów dla budownictwa mieszkaniowego, szczególnie w sytuacji dużego zapotrzebowania ze strony sąsiednich miast

Słabe strony

1. Brak infrastruktury kanalizacyjnej - konieczność poniesienia dużych nakładów inwestycyjnych na rozbudowę systemu kanalizacji wraz z oczyszczalnią ścieków
2. Tereny wymagające rekultywacji i rewitalizacji (tereny składowiska odpadów w Kaniowie i tereny poprzemysłowe w Kaniowie – żwirownia)
3. Występowanie dzikich składowisk odpadów
4. Niedostatecznie rozwinięty system segregacji odpadów i niski poziom świadomości ekologicznej (brak obowiązku segregacji)
5. Niski stopień egzekwowania wśród mieszkańców umów na wywóz odpadów (odpady wywożone na dzikie wysypiska)
6. Niska emisja, jako skutek powszechnego stosowania indywidualnych palenisk domowych
7. Zagrożące północnej części Gminy wpływy eksploatacji górniczej, niosące deformacje terenu oraz inne skutki przemysłu wydobywczego
8. Zagrożenie własnego ujęcia wody

Szanse

1. Możliwość pozyskania zewnętrznych środków na finansowanie inwestycji związanych z ochroną środowiska, wynikająca z konieczności wypełnienia zobowiązań akcesyjnych oraz realizacji polityki ekologicznej państwa.
2. Przystosowanie naturalnych walorów środowiskowych gminy (lasy, stawy) dla rozwoju turystyki i rekreacji

Zagrożenia

1. Niedobór środków własnych gminy, związany z powiększeniem zakresu zadań przy braku pełnego pokrycia ich kosztów.

2.	Zagrożenie szkodliwym zanieczyszczeniem środowiska przez sąsiednie uciążliwe aglomeracje miejskie i działalność niektórych przedsiębiorstw (np. KWK Silesia)
3.	Transgraniczne zanieczyszczenia wód i powietrza
4.	Degradacja naturalnej rzeźby terenu spowodowana działalnością wydobywczą (żwirownia w Kaniowie, KWK „Silesia”)

INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA I TELEKOMUNIKACYJNA

Mocne strony

1.	Korzystne położenie Gminy
2.	Korzystne usytuowanie geograficzne w strefie nadgranicznej
3.	Dostępność komunikacyjna w zakresie transportu zbiorowego (PPKS, MZK, PKP, MAR-BUS)
4.	Dobrze rozwinięta publiczna infrastruktura telekomunikacyjna i dostępu do internetu szerokopasmowego.

Słabe strony

1.	Niezadawalający stan techniczny dróg gminnych i powiatowych
2.	Brak separacji ruchu pieszego od kołowego, głównie poza centrami miejscowości - brak odpowiedniej liczby chodników
3.	Nierównomierna gęstość sieci drogowej na terenie gminy
4.	Nieprzystosowanie dróg do ciężkiego transportu oraz niewystarczająca ilość mostów na rzece Wiśle i Białce

Szanse

1.	Rozbudowa krajowego systemu transportowego w regionie śląskim
2.	Powstanie drogi ekspresowej S1 Bielsko-Biała – Kosztowy, która przebiegać będzie przez obszar Gminy (szansa w przypadku, gdy wybudowane zostaną dwa zjazdy)
3.	Powstanie międzygminnego związku transportu autobusowego na bazie PKS Bielsko-Biała

Zagrożenia

1.	Niedobór środków własnych gminy, związany z powiększeniem zakresu zadań przy braku pełnego pokrycia ich kosztów.
2.	Wzrost natężenia ruchu pojazdów przy braku wydajnego systemu komunikacji międzyregionalnej i związane z tym zanieczyszczenie środowiska i hałas
3.	Cedowanie obowiązków finansowania dróg powiatowych na gminę
4.	Ograniczenie inwestycji w modernizację linii kolejowych i zmniejszanie liczby przewozów regionalnych
5.	Powstanie drogi ekspresowej S1 Bielsko-Biała – Kosztowy, która przebiegać będzie przez obszar Gminy (zagrożenie w przypadku, gdy wybudowanie zostanie jeden zjazd)

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Mocne strony

1. Wysoki poziom oświaty, w tym dobra jakość infrastruktury obiektów oświatowych
2. Oferta kulturalna Gminy Bestwina
3. Możliwości zagospodarowania zasobów naturalnych i przestrzeni na cele rekreacyjno-wypoczynkowe i osadnicze
4. Dostępność do terenów pod budownictwo mieszkaniowe, sprzyjające warunki osiedlania się ludności z pobliskich aglomeracji miejskich
5. Atrakcyjne warunki krajobrazowo-przyrodnicze sprzyjające rozwojowi różnych form turystyki, rekreacji, wypoczynku.

Słabe strony

1. Brak niektórych specjalistycznych usług medycznych
2. Niski standard i jakość sprzętu medycznego w publicznych placówkach zdrowia w Bestwinie i Kaniowie
3. Brak infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej (ścieżki rowerowe, kąpielisko, zaplecze gastronomiczne)
4. Nieadekwatna, do potrzeb mieszkańców i gości, infrastruktura sportowa i rekreacyjna
5. Niedoinwestowana sfera sportowa (obiekty sportowe przy klubach sportowych i placówkach oświatowych)
6. Niski standard obiektów administrowanych przez Ochotnicze Straże Pożarne
7. Duża liczba osób korzystających z systemu opieki społecznej
8. Niedostosowanie obiektów pełniących funkcje społeczne do potrzeb osób niepełnosprawnych
9. Negatywne tendencje demograficzne (starzenie się społeczeństwa, spadek liczby urodzeń)
10. Nieadekwatna do potrzeb gminy liczba patroli policyjnych i ich częstotliwości
11. Niewystarczająca powierzchnia ekspozycyjna Muzeum Regionalnego w Bestwinie

Szanse

1. Możliwość rozwoju funkcji kulturalnych i społecznych dzięki modernizacji obiektów użyteczności publicznej
2. Możliwość poprawy stanu zdrowia mieszkańców, dzięki poprawie jakości usług medycznych i realizacji programów profilaktyk zdrowia
3. Dostęp do programów transgranicznych i możliwość nawiązania współpracy międzynarodowej, dzięki włączeniu Gminy Bestwina do Euroregionu BESKIDY (w sferze społecznej, kulturalnej)

Zagrożenia

1.	Niedobór środków własnych gminy, związany z powiększeniem zakresu zadań przy braku pełnego pokrycia ich kosztów.
2.	Pogarszająca się sytuacja w służbie zdrowia
3.	Negatywny wpływ zanieczyszczonego środowiska na stan zdrowia ludności